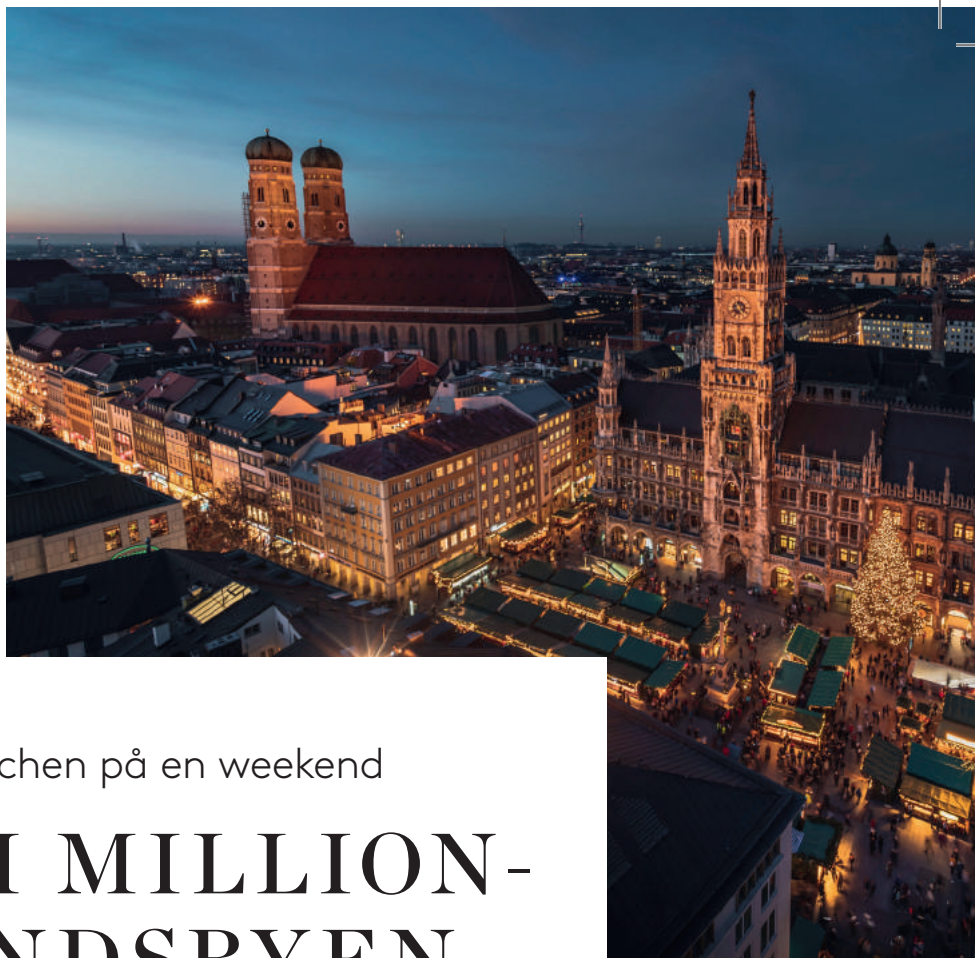
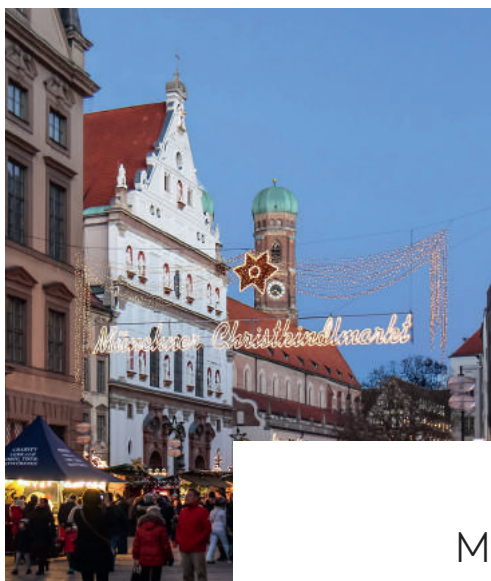

München på en weekend

JUL I MILLION- LANDSBYEN

I julemåneden byder hovedstaden i Bayern ikke alene på julemarkeder for enhver smag, men også på shopping i alle prisklasser, gode restauranter og unikke museer. Derfor er den sydtyske storby et oplagt mål for en smuttur før jul.

AF HANNE HØIBERG FOTO: HANNE HØIBERG OG MÜNCHEN TOURISMUS.

Om München

Det hedder sig, at München er mondæn som Milano, pompøs som Paris og har kant som Berlin. Det er sikkert ikke helt galt. Heller ikke fra sidste uge af november til juleaftensdag, hvor julemarkederne indtager den sydtyske millionby. For nok er München kendt for øl i litteris, bling-bling og boblende økonomi, men den føles stadig som en kæmpestor landsby sat sammen af adskillige små bydele, hvor man ikke må bygge højere end domkirken Frauenkirche. I juletiden spicet op med *glühwein*, *gemütlichkeit* og *bio-bratwurst*.

Julemarkederne spænder fra de traditionsrige af slagsen med rødder til 1300-tallet over økologiske, absolut alternative til über-kitschede. Hertil kommer masser af både eksklusiv og mere jordnær shopping, unikke museumsoplevelser og smukke sneklædte alper, der rejser sig i baghaven.

Floden **Isar** skærer sig gennem stor-München fra nordøst mod sydvest. **Altstadt**, centrum med det store gågadeområde, de tidligere royale paladser og **Frauenkirche** med de 99 meter høje tvillingetårne, spreder sig mod vest afgrænset af den indre ringvej. De tre byporte **Karlstor**, **Isartor** og **Sendingertor** står tilbage som bastante minder fra middelalderen, mens **Marienplatz** med det smukke, neogotiske rådhus Neues Rathaus udgør det egentlige hjerte.

COVID-19

Ved redaktionens slutning var der fuld gang i planlægningen af bl.a. byens største julemarked, Münchener Christkindlmarkt – i år med et særligt coronakoncept. Men stiger smittetallet, kan det blive aflyst, ligesom der kan være andre restriktioner. Tjek muenchen.de/veranstaltungen

Jul i Altstadt

De centrale julemarkeder er koncentreret omkring Marienplatz. Her spreder det århundredgamle **Münchener Christkindlmarkt** sig som det mest originale, romantiske og autentiske i hele byen. Granklædte juleboder står tæt og faldbyder alt fra *Grosmmutters Glühwein* til honninglys og håndlavet julepynt. Markedet med de godt 150 boder spreder sig på mere end 20.000 kvadratmeter og siver langt ud i sidegaderne. Få skridt fra Marienplatz, omkring byens ældste kirke, Peterskirche eller Alter Peter, finder du Tysklands største julekrybbe-marked, **Krippelmarkt**, med fuldendte krybbescener befolket af håndskårne træfigurer men også med hø, små lamper, Jomfru Maria, Josef og alt, hvad der ellers skal til for at skabe en julekrybbe derhjemme. Mangler du det forkromede overblik, kan det anbefales at tage de 306 trin op til udsigtsplatformen på **Alter Peters** 91 meter høje kirketårn. Fra platformen i 56 meters højde er der en fantastisk udsigt over hele millionlandsbyen – i godt vejr endda helt til Alperne. Lige tilbagetrukket sydvest for Marienplatz ligger det gamle fødevarermarked **Viktualienmarkt** som en 200-årig institution i München. Under Winterzauber, Vinterttrylleri, byder det ikke alene på friske blomster og struttende kål, sæsonens sorte trøfler og Karl Johansvampe, ost, pølser og sydtyisk gademad, men også på varm timiankrydret æblesaft, *grogg*, *glühwein* og skummende fadøl. Går trangen i retning af pelsforede kapper, filigransmykker og en ridder i rustning, er det værd at besøge Middelaldermarkedet, **Adventsspektakel** på Wittersbacherplatz ikke langt fra Münchens tidligere kongebolig Residenz. Et meget rustikt marked med hytter i træ, øl i lerkrus og en særlig form for middelalderrock på den lille scene.

Christkindelmarkt på Marienplatz har rødder tilbage til 1300-tallet og regnes som det mest autentiske.

Olafur Eliassons installation "Sphere" byder velkommen i Fünf Höfe.

Interiørbutikken Radspieler gør det også i smukke jule-accessories.

Jul på sidelinjen

Pink Christmas spredt sig på den intime Stephansplatz halvanden kilometer sydvest for Altstadt. Her byder byens LGBT'ere på elektromusik og Whitney Huston, transvestitkunstnere og lækre julespecialiteter – ikke bare for sig selv, men i høj grad også for naboer, venner, familie og turister. Opleves bedst fra klokken 19, hvor scenen begynder at syde. pink-christmas.de.

I år er det 45 år siden, **Haidhauser Weihnachtsmarkt** etablerede sig på den cirkelrunde, trækransede Weissenburger Platz i bydelen Haidhausen, Münchens svar på Østerbro i København. Et gennemført hyggeligt, overskueligt julemarked med bare 50 små træhytter, hvor kulden passende kan jages fra døren med en (det måtte jo komme) varm Aperol Spritz mixet af hvidvin, lemonade og den italienske trendaperitif. haidhauser-weihnachtsmarkt.de.

Festpladsen Theresienwiese lå øde hen i september, da coronaen havde aflyst den traditionsrige Oktoberfest. Men **Tollwood In Winter** er planlagt med et nyt, coronatilpasset format helt uden de karakteristiske hvide telte – alt foregår i det fri, og mundbind er obligatorisk. Og så er det ellers stadig her, det alternative München slår sig løs. Med alt hvad det indebærer. tollwood.de

Der er håndmalet glaspynt i alle farver og faconer på Christkindlmarkt. De er dog ikke helt billige – figurerne her koster mellem 12 og 27 euro.

At gå på julemarked handler i høj grad om at spise. F.eks. det bayerske svar på pizza, auszogne, som ifølge den unge kvinde er "sehr lecker."

Shop

Det siger næsten sig selv, at Münchens mix af at være kosmopolitisk og traditionel, innovativ og jordbunden, eksklusivt chik og fodformet også smitter af på shoppingen. **Maximilianstrasse** i centrum er spækket med cremen af eksklusive brands i Celine-, Prada-, Etro-, Gucci- og John Ford-klassen. Rundt om hjørnet på **Theatinerstrasse** har de schweiziske stjernearkitekter Herzog & de Meuron forbundet det indre af en karré af fem fredede bygninger med moderne glas- og stålarkitektur til **Fünf Höfe**, de fem gårde. En elegant, kæmpemæssig shoppingmall i den luksuriøse liga. De sjove, individuelle butikker gemmer sig – naturligvis – i sidegaderne, f.eks. **Radspieler** i Hackenstrasse 7. Den kombinerede møbel- og interiørforretning fra 1841 har masser af smagfuld julepynt fra hele verden, absolut ikke mainstream, mens **Clement**, chokoshoppen i Hackenstrasse 3, byder på himmelske håndlavede chokoladepraliner, og **Kathrin Heubeck Studio** i Corneliusstrasse 12 er synonym med funktionelle, raffineret enkle tasker i økolæder og fine smykker fra det München-baserede **COCiii Jewelry**.

Med sine 60 mærkevarebutikker hører **Fünf Höfe** til blandt byens mest raffinerede shoppingmalls.

Spis

Vegetarrestauranter af høj kvalitet er blandt de mest markante gastro-trends i München. Det er oplagt at gå på **Tian**, der har adresse på Viktualienmarkt og har en stjerne i Michelin-guiden. Men næsten sjovere – og billigere – at snuppe den restaurant, der satte gang i hele trenden. Den vegetarisk-veganske **Priz Myshkin** (Hackenstrasse 2) spreder sig i et højloftet lyst lokale med moderne kunst på væggene. Her nyder femina en toptækker frokost, der absolut ikke har noget med jul at gøre: hjemmelavet ravioli med rucola og rigeligt med friskhøvlende sorte trøfler samt et glas Weisburgunder. Senere tester vi den anden store trend: originale værtshuse med fokus på økologi og lokale produkter. Begge dele indfries til fulde i **Haidhausen**, hvor **Klinglwirt Wirtshaus** som én af seks slow food-restauranter i München anbefales af Slow Food Deutschland. Ingen tvivl om at rådyrragouten med hasselnøddespätzle skyllet ned med økologisk Kellerbier fra et bryggeri i nærheden står distancen.

Chokoladepraliner fra Clement.

Oplev

Besøger du München over en weekend, kan søndag meget vel være museumsdag. Også fordi byen holder hviledagen hellig, og alle butikker er lukket. Der er stadig fuld gang i julemarkederne, men museerne omkring Königsplatz lokker med en overflod af åndelig føde. Fra **Alte Pinakothek** med middelalderens europæiske malere til **Museum Brandhorst** med moderne kunstnere som **Andy Warhol**, **Jeff Koons** og **Damien Hirst** og **Pinakotek der Moderne** med fire museer i ét – kunst, grafik, arkitektur og design. Endelig er entréen bare en euro om søndagen.

Varm Aperol Spritz serveret i bæredygtigt porcelænskrus på julemarkedet i Haidhausen.

Bo

Ved første øjekast ligner **Eurostar Book Hotel** nær Hauptbahnhof bare et (anonymt) moderne hotel. Men ved nærmere bekendtskab viser det sig, at den grå hjørnebygning hylder det skrevne ord med bl.a. citater fra verdenslitteraturen malet på lofterne i værelser og på gange. Og så ligger det bare et kvarters gang fra centrum. Eurostarshotels.de.

Hotel Stadt Rosenheim i Haidhausen, det tidligere arbejderkvarter, der har skiftet status til kreativt kvarter med små fine butikker, økoslagter og -frisør side om side med kebabshops og etniske butikker. Det familiedrevne hotel vis à vis Ostbahnhof, nyindrettet med godt design og skønne tapeter, ligger bare fem minutter med S-Bahn fra city. Hotel-stadt-rosenheim.de.

Praktisk

Info om byens historiske, kreative og absolut alternative julemarkeder findes på muenchen.travel. Flyv fra København med f.eks. SAS, Lufthansa eller Norwegian. Fra Franz Josef Strauss-lufthavnen er der 45 minutter til centrum med S-Bahn S1 eller S-8.

